

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Prawo kanoniczne: sakramenty (księga IV KPK)
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Canon Law: Sacraments (Book IV CCL)
Kierunek studiów	Teologia kurs A
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Prawo kanoniczne
Język wykładowy	Polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Leszek Adamowicz, prof. KUL

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	60	IX i X	5
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 – Znajomość podstaw prawa kanonicznego. W2 – Znajomość teologii katolickiej w zakresie sakramentologii W3 – Podstawowa znajomość języka łacińskiego

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – Przedstawienie prawa sakramentalnego Kościoła katolickiego
C2 – Kształtowanie u studentów umiejętności analitycznego i syntetycznego myślenia, a także umiejętności systemowej interpretacji przepisów prawnych
C3 – Kształtowanie u studentów umiejętności stosowania praktycznego przepisów prawa sakramentalnego

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna odpowiednie przepisy prawa sakramentalnego.	Tk_W04
W_02	Student potrafi poprawnie zinterpretować przepisy prawa sakramentalnego.	T_W09, T_W20
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi zastosować przepisy do konkretnych przypadków (kazuśów).	T_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student potrafi zidentyfikować i rozstrzygać problemy doktrynalne.	T_K04, T_K09, T_K10, Tk_K02

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Semestr IX:

1. Communicatio in sacris.
2. Przygotowanie do przyjęcia sakramentu chrztu.
3. Materia, forma i szafarz sakramentu chrztu.
4. Rodzice chrzestni.
5. Zasady przynależności wiernych do Kościołów sui iuris.
6. Udowodnienie chrztu.
7. Materia, forma i szafarz sakramentu bierzmowania.
8. Wymagania stawiane kandydatom do bierzmowania.
9. Świadek bierzmowania. Udowodnienie bierzmowania.
10. Materia, forma i szafarz Eucharystii. Czas i miejsce sprawowania.
11. Komunia św.: szafarz, warunki przyjęcia, częstość i sposoby przyjmowania.
12. Przechowywanie i kult Eucharystii.
13. Ofiary (stypendia) mszalne.
14. Materia, forma i szafarz sakramentu pokuty i pojednania.
15. Ogólna absolucja sakramentalna.
16. Ograniczenia władzy sprawowania sakramentu pokuty i pojednania.
17. Obowiązki i prawa penitenta.
18. Odpusty: pojęcie, rodzaje, warunki uzyskania.
19. Sakrament namaszczenia chorych: materia, forma, szafarz, warunki przyjęcia.
20. Materia, forma i szafarz święceń.
21. Wymagania do ważności i godziwości przyjęcia święceń.
22. Nieprawidłowości i przeszkody do przyjęcia święceń.
23. Nieprawidłowości i przeszkody do wykonywania święceń.
24. Sakramentalia.
25. Dni świąteczne i dni pokutne w Kościele. Przepisy postne.

Semestr X:

1. Pojęcie małżeństwa. Rodzaje małżeństw. Cele i przymioty małżeństwa.
2. Przygotowanie kanoniczne i duszpasterskie do małżeństwa.
3. Pojęcie przeszkody zrywającej. Ustanawianie, podział i dyspensowanie od przeszkód małżeńskich.
4. Pojęcie zgody małżeńskiej. Sposób wyrażenia zgody.
5. Wpływ stanu psychicznego nupturientów na ważność zgody małżeńskiej.

6. Wady zgody małżeńskiej wynikające ze sfery intelektualnej nupturientów.
7. Wady zgody małżeńskiej wynikające ze sfery woliywnej nupturientów.
8. Forma zawarcia małżeństwa.
9. Małżeństwo „konkordatowe”.
10. Małżeństwa mieszane i im podobne: pojęcie i rodzaje, zasady duszpasterstwa.
11. Ustanie małżeństwa kanonicznego.
12. Separacja: pojęcie, rodzaje, warunki ustanowienia.
13. Uważnienie małżeństwa: pojęcie, rodzaje, warunki uważnienia.

V. Metody realizacji weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny	Egzamin/zaliczenie ustne	Protokół
W_02	Wykład konwencjonalny	Egzamin/zaliczenie ustne	Protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Case study	Egzamin/zaliczenie ustne	Protokół
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W_01	Dyskusja	Egzamin/zaliczenie ustne	Protokół

VI. Kryteria oceny, wagi...

Ocena niedostateczna

(W) - Student nie zna terminów z zakresu prawa sakramentalnego

(U) - Student nie potrafi zastosować zasad egzegezy i interpretacji prawa

(K) - Student nie potrafi wskazać bazy źródłowej

Ocena dostateczna

(W) - Student zna wybrane terminy z zakresu prawa sakramentalnego

(U) - Student potrafi zastosować niektóre zasady egzegezy i interpretacji prawa

(K) - Student potrafi wyszukać ustawy kościelne

Ocena dobra

(W)- Student zna większość terminów z zakresu prawa sakramentalnego

(U)- Student potrafi zastosować większość zasad egzegezy i interpretacji prawa

(K)- Student potrafi zaaplikować przepisy prawa do prostych kasusów

Ocena bardzo dobra

(W)- Student zna wszystkie wymagane terminy z zakresu prawa sakramentalnego

(U)- Student potrafi zastosować wszystkie zasady egzegezy i interpretacji prawa

(K)- Student potrafi zaaplikować przepisy prawa do skomplikowanych kasusów

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	70

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. Kodeks Prawa Kanonicznego, księga IV.   2. Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich, tytuł XVI.   3. Dokumenty Stolicy Apostolskiej dotyczące prawa sakramentalnego.   4. Dokumenty Konferencji Episkopatu Polski dotyczące prawa sakramentalnego.   5. L. Adamowicz, Wprowadzenie do prawa o sakramentach św. według Kodeksu Prawa Kanonicznego i Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich, Lublin 1999.
Literatura uzupełniająca
1. J. Krukowski, R. Sobański (red.), Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego, t. III/2: Księga IV Uświęcające zadanie Kościoła, Pallotinum 2011.   2. P. Majer (red.), Kodeks Prawa Kanonicznego. Komentarz, Wolters Kluwer 2011.   3. W. Góralski, Studia nad małżeństwem i rodziną, Wydawnictwo UKSW, Warszawa 2007.   4. W. Góralski, Kanoniczne prawo małżeńskie, Polskie Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 2000.   5. W. Góralski, Matrimonium facit consensus, Wydawnictwo UKSW, Warszawa 2000.   6. P. M. Gajda, Prawo małżeńskie Kościoła katolickiego, Wydawnictwo Diecezji Tarnowskiej Biblos, Tarnów 2000.   7. T. Pawluk, Prawo kanoniczne według kodeksu Jana Pawła II, T. III, Prawo małżeńskie, Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne, Olsztyn 2010.   8. L. Adamowicz, Stwierdzenie stanu wolnego niekatolików i nieochrzczonych przed zawarciem małżeństwa kanonicznego, "Annales Canonici" 4 (2008) s. 39-62.   9. L. Adamowicz, Forma prawna zawarcia małżeństwa mieszanego wyznaniowo, w: J. Krukowski, M. Sitarz, K. Dziub (red.), Zagadnienia międzywyznaniowe w realizacji misji uświęcającej Kościoła, Lublin 2010, s. 195-215.   10. L. Adamowicz, Zarys kościelnego prawa małżeńskiego, w: U. Dudziak, G. Koszałka, J. Młyński (red.), Poradnictwo rodzinne w teorii i w praktyce, Kraków 2013, s. 76-95.